

Panie Przewodniczący, Wysoka Rado, Szanowni Goście,

tradycją już stało się, iż każdego roku przed wakacjami Sesja Rady Powiatu poświęcona jest problematyce ochrony zdrowia.

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym, jednym z ważniejszych zadań publicznych o charakterze ponadgminnym, realizowanym przez Powiat jest promocja i ochrona zdrowia.

Zadania powiatu w zakresie promocji i ochrony zdrowia można podzielić na zadania :

- wynikające z pełnienia funkcji podmiotu tworzącego dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (dotyczące pełnienia funkcji właścicielskich) o których mowa w ustawie o działalności leczniczej,
- oraz pozostałe dot. inicjowania, wspomagania, monitorowania działań lokalnej wspólnoty samorządowej w zakresie promocji zdrowia, edukacji zdrowotnej, profilaktyki chorób, pobudzania działań na rzecz indywidualnej i zbiorowej odpowiedzialności za zdrowie i na rzecz ochrony zdrowia o których mowa w ustawie o zdrowiu publicznym.

Elementem wykonawczym do ustawy są dwa rozporządzenia Rady Ministrów, a mianowicie :

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, który określił cele operacyjne dla podmiotów uczestniczących w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym dla samorządów,

- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022 określający zadania, w tym dla samorządów w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy oraz cele i zadania ujęte w dokumentach :
- Priorytetach dla regionalnej polityki zdrowotnej dla województwa śląskiego z czerwca 2016 r. zatwierdzonych przez Wojewodę Śląskiego,
- Strategii Powiatu Bielskiego do 2020.

Ustawa o zdrowiu publicznym nałożyła także na samorządy obowiązek corocznego przedkładania właściwemu terytorialnie wojewodzie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego. Wojewoda dokonuje weryfikacji tej informacji pod względem formalnym i merytorycznym w zakresie jej zgodności z ustawą oraz celami i zadaniami Narodowego Programu Zdrowia oraz priorytetami dla regionalnej polityki zdrowotnej. W przypadku stwierdzenia niezgodności informuje o tym fakcie w formie opinii organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Po raz pierwszy informacja tak została złożona Wojewodzie w marcu 2017 r. za rok 2016. W dokumencie tym nie tylko zostały ujęte zrealizowane zadania z zakresu ochrony zdrowia, ale inne zadania mające wpływ na szeroko pojęte zdrowie publiczne z zakresu oświaty, kultury fizycznej i sportu, polityki społecznej, budowy dróg. Przy tej okazji dziękuję wszystkim, którzy współpracowali przy tworzeniu tej informacji.

Zagadnienia w zakresie ochrony zdrowia poruszane na dzisiejszej sesji przedstawiają cztery kwestie :

- 1) **podjęte działania w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej dla mieszkańców powiatu bielskiego w latach 2011-2016,**
- 2) **realizację planów finansowych za rok 2016 przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Powiat Bielski – obowiązek wynikający z ustawy o finansach publicznych,**
- 3) **efekty podejmowanych działań w placówkach ochrony zdrowia nadzorowanych przez Powiat Bielski na przestrzeni ostatnich 5 lat oraz zamierzenia na najbliższy okres,**
- 4) **ocenę sytuacji ekonomiczno - finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Powiat Bielski – obowiązek od roku 2017, wynikający z ustawy o działalności leczniczej.**

Działania w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej były realizowane do roku 2015 w 5 celach operacyjnych w Powiatowym Programie Zdrowia dla Powiatu Bielskiego, a szczegółowo określone corocznie przez Zarząd Powiatu na każdy rok objęty programem.

W roku 2016 podejmowane działania były w znacznej części kontynuacją działań z lat 2010-2015, a prezentacja, którą Państwo Radni oglądacie przedstawia podsumowanie wszystkich działań podjętych na przestrzeni ostatnich pięciu lat.

Na jednym ze slajdów zostały przedstawione także zadania z zakresu zdrowia publicznego określone do realizacji dla samorządów jako zadania własne od roku 2016.

W latach 2011-2016 zrealizowano **70 przedsięwzięć – działań** skierowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do osób dorosłych. W działaniach tych uczestniczyło **około 6 200 osób**, a na ich realizację wydatkowano około **91,0 tyś. zł.**

Działania te, to między innymi :

- konferencje i warsztaty tematyczne dla lekarzy, pielęgniarek, psychologów i pedagogów szkolnych na których gościliśmy konsultantów wojewódzkich w dziedzinie kardiologii i psychiatrii, profesorów, specjalistów z różnych dziedzin związanych z ochroną zdrowia,
- konkursy i olimpiady dla dzieci i młodzieży o tematyce prozdrowotnej,
- spotkania tematyczne z mieszkańcami zarówno dorosłymi jak i młodzieżą, poruszające kwestie zdrowego odżywiania i jego wpływu na nasze zdrowie, zapobiegania zachorowaniom na choroby układu krążenia, nowotworowe, psychiczne.

Podejmowanym działaniom przyświecała integracja różnych środowisk (samorządów gminnych i powiatowych, pracowników placówek oświatowych, pracowników placówek medycznych, wyższych uczelni, fundacji i stowarzyszeń, samorządów zawodów medycznych) na rzecz poprawy zdrowia mieszkańców naszego powiatu.

Zarząd Powiatu uznał, że tylko wspólne działania przynoszą najbardziej wymierne korzyści i to udało nam się osiągnąć, za co wszystkim, którzy się do tego przyczynili w imieniu Zarządu Powiatu bardzo serdecznie dziękuję. Szczególne podziękowania należą się: wójtom i burmistrzom z gmin z terenu powiatu bielskiego, Akademii Techniczno-Humanistycznej, Wydziałowi Nauk o Zdrowiu, Dyrekcji i pracownikom placówek medycznych i oświatowych nadzorowanych przez Powiat Bielski.

Dzięki Państwa wsparciu i zaangażowaniu udało się przy tak niewielkich nakładach finansowych zrealizować aż tyle przedsięwzięć. Dobra edukacja realizowana w różnych formach to jeden z najważniejszych elementów zapobiegania powstającym problemom zdrowotnym.

W obszarze tych zadań w najbliższej perspektywie przed nami opracowanie i przedstawienie Wysokiej Radzie propozycji działań na kolejne lata w obszarze zdrowia publicznego, w szczególności w zakresie zdrowia psychicznego, które zostało uznane i przypisane do realizacji samorządom powiatowym jako jeden z ważniejszych problemów zdrowotnych, którym powinniśmy się zająć w najbliższej przyszłości.

W związku z powyższym Zarząd Powiatu powołał Zespół, którego zadaniem jest merytoryczne wsparcie przy opracowaniu powiatowej strategii ochrony zdrowia psychicznego oraz powiatowego programu zwiększenia dostępności, zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci i młodzieży z zapewnieniem mieszkańcom koordynacji medycznych i społecznych świadczeń w tym zakresie.

W obecnej chwili przy wsparciu Zespołu został opracowany przez Wydział Zdrowia i zostanie przedstawiony w najbliższym czasie do zaakceptowania Zarządowi Powiatu – „Przewodnik informujący o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi” oraz ulotka informacyjna (można powiedzieć przewodnik w pigułce), które zostaną rozpowszechnione wśród instytucji , podmiotów zajmujących się

ochroną zdrowia, samorządów gminnych i najważniejszych adresatów
- mieszkańców powiatu bielskiego.

Jeżeli chodzi o następną kwestię, a mianowicie realizację planów finansowych przez samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Powiat Bielski za rok 2016 szczegóły przedstawiają się następująco :

1) wykonanie Planów finansowych na rok 2016 w nadzorowanych placówkach kształtowało się po stronie :

- przychodów w granicach od **98,9 % do 100,3 %** ,

- kosztów w granicach od **95,8 % do 99,9 %** ,

2) wszystkie **3** nadzorowane zakłady opieki zdrowotnej zamknęły działalność za rok 2016 **zyskiem**, stąd nie zachodzi przesłanka przygotowania i przedłożenia Wysokiej Radzie w terminie do końca września br. programów naprawczych celem zatwierdzenia – jako obowiązku wynikającego z ustawy o działalności leczniczej.

3) dostateczną płynność finansową na bieżące regulowanie swoich zobowiązań posiadał **1** zakład : Bielskie Pogotowie Ratunkowe w Bielsku-Białej. Pozostałe 2 (Szpital Pediatryczny w Bielsku-Białej oraz Specjalistyczny Psychiatryczny ZOZ w Bielsku-Białej), posiadały w dalszym ciągu niewystarczający poziom płynności finansowej, który uniemożliwiał bieżące regulowanie zobowiązań w tych zakładach.

Wartość wskaźnika płynności finansowej w tych placówkach kształtowała się poniżej bezpiecznego poziomu, który powinien oscylować w granicach **1,2- 2,0**.

Sytuacja w tym zakresie uległa znacznej poprawie, na przestrzeni ostatnich 5 lat, nie jest jednak w dalszym ciągu w pełni stabilna.

Efektem tego są wykazane na koniec roku 2016 zobowiązania wymagalne w kwocie około **1,1 mln zł**, które stanowiły w zobowiązaniach krótkoterminowych około **14,0 %**,

4) głównym źródłem przychodów w roku 2016 były przychody z tytułu umów z NFZ, które stanowiły w przychodach ogółem **ponad 93,0 %**. Przychody z umów z tego tytułu są głównym i najważniejszym źródłem pokrycia kosztów działalności,

5) przychody uzyskane z NFZ w roku 2016 w stosunku do umowy pierwotnej wzrosły o kwotę około **5,9 mln zł**.

Szczegóły w zakresie ostatnich dwóch kwestii dotyczących efektów podejmowanych działań w placówkach ochrony zdrowia nadzorowanych przez Powiat Bielski na przestrzeni ostatnich 5 lat oraz ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej w naszych zakładach za rok 2016 oraz prognoz na najbliższe trzy lata tj. 2017- 2019 przedstawi p. Lucyna Majewska - Naczelnik Wydziału Zdrowia.

Ja ze swojej strony uzupełnię o plany rozwojowe naszych placówek i ewentualne zagrożenia, które mogą wpłynąć negatywnie na nasze plany i zamierzenia oraz sytuację ekonomiczno-finansową naszych zakładów opieki zdrowotnej.

Plany rozwojowe te najistotniejsze w naszych placówkach przedstawiają się następująco :

w Szpitalu Pediatrycznym w Bielsku-Białej,

- uruchomienie Centrum lub (Zespołu) Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz innych usług medycznych dla dzieci w remontowanym Pawilonie nr V,
- poprawa warunków funkcjonowania poradni specjalistycznych dla dzieci (rozgęszczenie poradni). Przyjmujemy coraz więcej małych pacjentów i zaczyna się „robić ciasno”,
- rewitalizacja obiektów i otoczenia Szpitala ,
- informatyzacja placówki.

w Specjalistycznym Psychiatrycznym ZOZ w Bielsku-Białej,

- dostosowanie do wymogów Rozporządzenia Ministra Zdrowia budynku głównego przy ul. Olszówka i budynku przy ul. Kaszyska,
- powstanie w strukturze SPZOZ Centrum lub Centrów Zdrowia Psychicznego zgodnie z wymogami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017-2022. Oczekujemy na założenia w zakresie wdrożenia pilotażu,
- informatyzacja placówki.

w Bielskim Pogotowiu Ratunkowym w Bielsku-Białej,

- modernizacja pomieszczeń Bielskiego Pogotowia Ratunkowego, w Bielsku-Białej – części medycznej,
- budowa parkingu przy głównej siedzibie placówki w Bielsku-Białej,
- cykliczna wymiana ambulansów sanitarnych i ich nowoczesne wyposażenie,

Na powyższe działania niezbędne będzie wsparcie finansowe z budżetu powiatu, w szczególności dla Specjalistycznego Psychiatrycznego ZOZ w Bielsku-Białej, dla którego trudno będzie

uzyskać środki finansowe zewnętrzne np. z nowej perspektywy unijnej na lata 2014-2020.

Dyrekcje placówek wspólnie z Zarządem Powiatu czynią i będą czyniły wszelkie starania w kierunku pozyskania na realizację powyższych przedsięwzięć środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych (unijnych, budżetu państwa, budżetu województwa), ale niezbędne będzie wsparcie finansowe z budżetu powiatu.

Podsumowując moje wystąpienie pragnę jeszcze zwrócić uwagę na ewentualne zagrożenia, nurtujące nas obawy :

- 1) nie wiemy jakie będzie podejście NFZ do tzw. nadwykonań kontraktów w szpitalach na koniec września 2017 r. Od 1 października br. wprowadzony zostanie system podstawowego zabezpieczenia szpitalnego i ryczałtowe finansowanie szpitali i poradni przyszpitalnych, jaka będzie ostatecznie wysokość ryczałtów na funkcjonowanie szpitali w nowych rozwiązaniach,
- 2) niepewne środki na podwyżki dla pielęgniarek. Zapewnione są środki na ten cel do sierpnia 2019 r.
- 3) trwają prace nad wprowadzeniem minimalnego wynagrodzenia w ochronie zdrowia, jaki to będzie miało wpływ na budżety naszych placówek,
- 4) umowy na świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień – aneksowanie na starych zasadach do czerwca 2018 r. W związku z czym problem z zakontraktowaniem do tego czasu nowych usług w tym zakresie. Jakie zostaną przyjęte założenia finansowania Centrów Zdrowia Psychicznego,

- 5) umowy na zabezpieczenie nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej zostaną aneksowane do końca września 2017 r. na starych zasadach. Jaki podmiot będzie te świadczenia zdrowotne zabezpieczał dla naszych mieszkańców po tym terminie,
- 6) wprowadzone zmiany w ustawie o działalności leczniczej i innych ustawach. Główne zmiany dotyczące następujących elementów :
- samorządy oprócz finansowania programów zdrowotnych, przekazywania dotacji na remonty i inwestycje do swoich zakładów, będą mogły finansować świadczenia zdrowotne dla swoich mieszkańców – skąd na to zadanie środki finansowe,
 - ograniczenia swobody podmiotu tworzącego w sytuacji osiągnięcia przez spzoz straty.

Podmiot tworzący w przypadku braku funduszu zakładu w spzoz będzie musiał pokryć stratę.

Jeżeli nie pokryje to podjąć decyzję o likwidacji zakładu ze wszystkimi konsekwencjami włącznie ze spłatą zadłużenia.

Nie będzie już miał możliwości jak do tej pory w takiej sytuacji, przekształcenia zakładu w spółkę prawa handlowego,

- 7) dostosowanie podmiotów leczniczych do wymogów technicznych, budowlanych i sanitarnych. Obecny termin na dostosowanie to 31.12.2017 r. Zostały przygotowywane zmiany legislacyjne w tym zakresie, ale nie idące w kierunku przesunięcia w czasie tego terminu tylko złagodzenia jego skutków. W przypadku braku pełnej realizacji programu dostosowawczego do końca 2017 r. zakład będzie mógł wystąpić z wnioskiem do Państwowej Inspekcji Sanitarnej o wydanie opinii w formie Postanowienia o wpływie

niespełniania wymagań na bezpieczeństwo pacjentów, co pozwoli mu na kontynuację swojej działalności.

Na zakończenie mojego wystąpienia pragnę w imieniu Zarządu Powiatu bardzo serdecznie podziękować Dyrektorom naszych placówek. Na ich ręce złożyć ogromne podziękowania dla wszystkich pracowników. Bez Was nie udało by się tyle osiągnąć. Pragnę także bardzo podziękować wszystkim Państwu Radnym za każde okazane wsparcie w tym finansowe, za owocną pracę w Radach Społecznych naszych placówek.

Serdecznie proszę o dalsze, które będzie potrzebne przy realizacji kolejnych planów i zamierzeń w naszych placówkach ochrony zdrowia, a co za tym idzie zapewnienie poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego naszym mieszkańcom.